

Kansalaiset!

Rauhaa rakastava kansamme, joka toista vuotta on jännittänyt kaikki voimansa äärimmilleen rakentaakseen maansa jälleen kukoistukseen edellisen sodan jäljiltä, on taas joutunut raa'an hyökkäyksen kohteeksi. Jälleen kerran on sama vihollinen, joka runsaan puolen vuosituhannen kuluessa lyhyin väliajoin on yhteensä n. 100 vuotta hävittäen, murskaten ja murhaten käynyt sotia pientä kansaamme vastaan, tunkeutunut alueellemme surmaten lentoaseellaan rauhallisia kansalaisia, pääasiallisesti vanhuksia, naisia ja lapsia, ja tuhoten rauhallisten kansalaisten omaisuutta.

Jo heti Saksan ja Neuvostoliiton sodan puhjettua tapahtui Neuvostoliiton taholta lukuisia rajaloukkauksia, joitten johdosta me esitimme tarmokkaita vastalauseita, mutta ilman mitään tulosta. Eilisestä alkaen Neuvostoliiton sotavoimat sopimuksista mitään välittämättä ja ilman meidän antamaamme aihetta ovat hallituksensa määräyksestä suorittaneet säännöllisiä, laajoja sotatoimia maamme kaikissa osissa ja tapojensa mukaisesti pääasiallisesti kohdistaneet ne täysin avoimia paikkakuntia ja rauhallista siviiliväestöä vastaan.

Näin on alkanut toinen puolustustaistelumme vain vajaat 19 kuukautta edellisen hyökkäyksen tapahtumisesta. Neuvostoliiton uusi hyökkäys Suomeen on ikäänkuin päätepiste sille politiikalle, jota Neuvostoliitto on Moskovan rauhanteosta lähtien Suomen suhteen harjoittanut ja jonka tarkoituksena on ollut maamme itsenäisyyden tuhoaminen ja kansamme orjuuttaminen.

Jäätyämme talvisodassamme 1939-1940 vaille sotilaallista apua meidän oli pakko maaliskuun 13 päivänä pimeinä yön hetkinä solmia Neuvostoliiton kanssa rauha, joka suurin uhrein käydyn menestyksellisen puolustustaistelun jälkeen tuntui lamauttavan raskaalta. Rauhanehdoista me jo saatoimme oivaltaa, mitkä olivat Neuvostoliiton perimmäiset tarkoitukset näitä ehtoja saneltaessa. Uusi raja määrättiin sellaiseksi, että Suomen puolustusmahdollisuudet hävitettäisiin. Raja pantiin kulkemaan poikki luonnollisten puolustuslinjojen ja siten, että tieverkosto särkyi. Neuvostoliitto hankki rauhanteossa itselleen sotilaallisesti edullisen lähtöaseman uuden hyökkäyssodan varalta. Mutta ei tässä kyllin. Tehdäkseen Suomen täysin suojattomaksi valtaviin sotavoimiensa hyökkäystä vastaan Neuvostoliitto vaati Hangon meritukikohtaa ja Sallan radan rakentamista. Se perusteli Hangon tukikohdan vuokraamista sillä, että Neuvostoliiton oli saatava tämä Suomenlahden avainasema varmentakseen suuren merikaupunkinsa Leningradin turvallisuuden. Hankoon sijoitetut taisteluvoimat eivät kuitenkaan viittaa niinkään paljon merelliseen puolustustehtävään, vaan hyökkäykseen ja hyökkäykseen maitse. Meritaistelua varten ei ole tarvis suuria hyökkäysvaunuosastoja eikä valtavaa rautatietykistöä. Hangon sotavoima on pääasiallisesti kokoonpantu maitse tapahtuvaa nopeaa hyökkäystä silmällä pitäen. Hanko oli kuin suoraan Suomen sydäntä vastaan tähdätty pistooli. Vaatimus Sallan radan rakentamisesta sen paremmin kuin Koillis-Suomea koskevat aluevaatimuksetkaan eivät olleet sisältyneet Suomen hallituksen tietoon saatettuihin rauhan ennakkoehtoihin. Sallan rata, jonka avulla oli määrä yhdistää Suomen rautatieverkosto Muurmannin rataan, merkitsi ilmeisesti uuden hyökkäysreitien asettamista Neuvostoliiton käytettäväksi. Uhka, joka tähän ratavaatimukseen sisältyi, kohdistui koko Pohjois-Skandinaviaan, mutta oli ensi sijassa kuin Suomen selkään suunnattu tikari.

Rauhanneuvottelujen yhteydessä Neuvostoliiton taholta ilmoitettiin lopullisena ja ehdottomana kantana, että tehty sopimus täysin tyydyttää Neuvostoliiton vaatimukset. Neuvostoliiton edustajat katsoivat sen takaavan Leningradin turvallisuuden, jonka varmentamiseksi Neuvostoliitto sotatoimiin ilmoitti ryhtyneensä; samoin venäläiset neuvottelijat vakuuttivat rauhansopimuksen takaavan Laatokan luoteispuolitse kulkevan radan turvallisuuden, jota Neuvostoliitto piti yhteyksiensä vuoksi tärkeänä. Niinikään neuvottelijat vakuuttivat, että se, miten Suomi sisä- ja ulkopoliittiset asiansa hoitaa ja ratkaisee, on täydellisesti sen omassa vallassa samoin kuin sekin kuinka se taloudelliset olonsa järjestää. Neuvostoliitolla ei niihin ole mitään kiinnostusta.

Vaikka me suomalaiset olimmekin saaneet kipeitä kokemuksia siitä, kuinka vähän Neuvostoliiton taholta annettu miehen sana ja tehty sopimus merkitsevät, olisimme kuitenkin odottaneet, että sanasta olisi edes jossakin määrin ja ainakin jonkin aikaa pidetty kiinni.

Mutta taaskin jouduimme välittömästi huomaamaan, ettei mihinkään Neuvostoliiton taholta annettuun sanaan ollut luottamista. Välittämättä siitä, mitä oli luvannut puuttumattomuudesta Suomen ulkopoliittikkaan, Neuvostoliitto esitti vaatimuksia Suomen ulkopoliitiikan suunnan suhteen.

Käytyjen ankarien taistelujen ja suurten menetysten jälkeen ja vailla kenttävarustusten tukea maamme oli täysin suojaton Neuvostoliiton mahdollisia uusia hyökkäyksiä vastaan. Turvataksaan jollakin tavoin maamme olemassaoloa Suomen hallitus pyrki keskusteluun saadakseen aikaan pohjoismaisen puolustusliiton. Nämä keskustelut saatettiin julkisuuteen samana päivänä, jolloin rauha oli Moskovassa solmittu. Rauhansopimuksen asiakirjoja Suomen eduskunnassa käsiteltäessä maaliskuun 21 päivänä Neuvostoliitto esitti Moskovassa jyrkän vastalauseen tätä suunnitelmaa vastaan täysin perusteettomasti väittäen sen olevan ristiriidassa rauhansopimuksen kanssa. Saman ulkopoliittisen kysymyksen johdosta Neuvostoliitto vielä kolme kertaa uhkaavassa sävyssä puuttui itsemääräämisoikeuteemme: syyskuun 27 päivänä 1940, itsenäisyyspäivänämme samana vuonna ja vielä kaksi viikkoa sen jälkeen, joulukuun 18 päivänä. Tämä tapahtui siitä huolimatta, että mainittu puolustusliittoajatus ei suinkaan ollut tähdätty ketään vastaan, vaan tarkoitettu ainoastaan suojaamaan näitä veljeskansoja.

Vastoin kaikkia kansainvälisiä tapoja ja käytäntöä Neuvostoliiton diplomaattinen ja konsuliedustusto Suomessa on harjoittanut puuttumista Suomen sisäisiin oloihin ja vakoilua, esiintyen siinä tarkoituksessa jopa väärällä nimellä.

Tässä tarkoituksessa Neuvostoliiton edustuksen henkilökunta on tavattomassa määrin laajentunut. Helsingin lähetystössä on 31 diplomaattikuntaan ja 120 apuhenkilöstöön kuuluvaa. Petsamon konsulaatissa 3 konsuli- ja 21 apuhenkilöstöön kuuluvaa ja konsulaatissa Maarianhaminassa 8 konsulivirkamiestä ja 30 muuta henkilöä. Yhteensä Neuvostoliiton edustuksen palveluksessa on näin ollen ollut 42 diplomaatti- ja konsulikuntaan ja 171 apu henkilöstöön kuuluvaa. Sekä lähetystönsä avulla että käyttäen hyväkseen Suomen kansalaisia, jotka ovat olleet suostuvaisia vaihtamaan isänmaansa Juudaksen hopearahoihin, Neuvostoliitto on pyrkinyt häikäilemättömästi sekautumaan Suomen sisäisiin asioihin. Tukemalla ja kannustamalla Suomen ja Neuvostoliiton Ystävyyden Seuran kumouksellista toimintaa, jota asiallisesti johdettiin ja yllytettiin Moskovasta, Neuvostoliitto pyrki kypsyttämään Suomen samanlaatuiseen kehitykseen, jonka se oli saanut aikaan Baltian maissa.

Neuvostoliitto on tehnyt yrityksiä puuttua jopa sisäisiin henkilökysymyksiinkin ja harjoittaa niihin nähden painostusta. Neuvostoliiton propaganda ja vakoilu toiminta Suomessa tuli yhä häikäilemättömämmäksi ja aktiivisemmaksi. Jokainen suomalainen, jonka neuvostolaiset ovat saaneet käsiinsä aina sotavangeista lähtien, on yritetty värvätä tai pakottaa harjoittamaan vakoilua Suomea vastaan.

Neuvostoliiton propaganda on lietsonut vihamielisyyttä Suomen hallitusta ja hallitusviranomaisia kohtaan. Se on pyrkinyt levittämään bolshevismia ja bolshevistista ajattelua Suomessa. Viimeinen osoitus Neuvostoliiton jatkuvasti mitä erilaisimmissa yhteyksissä osoittamasta julkeudesta on aivan äsken Neuvostoliiton viralliselta taholta tehty esitys, että muudan aikoinaan vakoilusta erään Suomen suurimman vakoilujutun yhteydessä tuomittu, rangaistustaan kärsivä henkilö vapautettaisiin ja päästettäisiin Neuvostoliittoon.

Neuvostoliiton poliittiset ja taloudelliset vaatimukset yli rauhansopimuksessa lueteltujen ulottuivat monille eri aloille ja kävivät Suomen turvallisuuden kannalta yhä arveluttavammiksi. Mainitsen niistä muutamia. Juhannusaattona viime vuonna Neuvostoliitto yllättävästi otti esille Ahvenanmaan kysymyksen, joka ei sisällynyt Moskovian rauhanehtoihin. Kun uuden vaatimuksen torjumiseksi vedottiin tähän seikkaan, niin ulkoasiainkomissari Molotov kyynillisesti lausui, että neuvostohallitus ei ollut ottanut Ahvenanmaan kysymystä esille rauhan teon yhteydessä, koska tämä olisi voinut häiritsevästi vaikuttaa rauhanneuvotteluihin.

Neuvostoliitto vaati nyt, että Ahvenanmaa oli demilitarisoitava, siellä olevat puolustuslaitteet tuhottava ja Neuvostoliiton itse saatava kontrolloida kaikkea hävitystyötä. Näillä vaatimuksilla

Neuvostoliitto selvästi tahtoi varata itselleen tilaisuuden hetken tullen vaivattomasti vallata Ahvenanmaan saaret.

Samoihin aikoihin, siis noin vuosi sitten, Neuvostoliitto esitti vaatimuksensa Petsamon nikkeli-kaivoksiin. Se ei tyytynyt vaatimaan osuutta kaivoksen tuotannosta, vaan sen vaatimuksilla oli suoranaisesti poliittinen leima. Neuvostoliitto vaati muun muassa, että se saisi käsiinsä kaivosten johdon ja asettaa niille viidenneksen henkilökunnasta. Tämän miesmäärän sijoittaminen Petsamon alueelle olisi merkinnyt sitä, että Neuvostoliitolla tosiasiallisesti olisi ollut myöskin sotilaallinen tukikohta Petsamossa.

Kuvaavaa Neuvostoliiton kaksikasvoiselle menettelylle oli, että se Petsamon nikkelin suhteen meille ja eräälle asiasta kiinnostuneelle suurvallalle esitti vaatimuksiensa luonteen täysin eri tavoin. Toiselle sanoen olevansa vain taloudellisesti kiinnostunut Petsamon nikkelistä, toiselle esittäen asian täysin poliittisena. Petsamon alueeseen kohdistuvana toimenpiteenä.

Kolmas arveluttava vaatimus koski sotilaallisia rautatiekuljetuksia Suomen alueen kautta Hangon vuokra-alueelle. Näitä sopimuksia ei myöskään rauhansopimuksessa edellytetty. Kuljetusten vaarallisuus maamme turvallisuuden ja itsemääräämisoikeuden kannalta oli ilmeinen. Täten Neuvostoliitto eri tavoin pyrki heikentämään Suomen poliittista ja sotilaallista asemaa.

Samaan aikaan kuin tämä tapahtui, Neuvostoliitto kaikin tavoin pyrki taloudellisesti heikentämään meidän vastustuskykyämme. Ilman vähintäkään perustetta rauhansopimuksen määräyksissä se vaati sille luovutettavaksi huomattavan määrän rautatiekalustoa. Samoin se vaati korvauksia luovutetulta alueelta pois siirretystä tai hävitetyksi väitetystä omaisuudesta ulottaen korvausvaatimuksensa myöskin Hangon vuokra-alueelta siirrettyyn omaisuuteen, johon nähden Neuvostoliitolla ei missään tapauksessa voinut olla mitään oikeuksia. Kuvaavaa näille vaatimuksille oli, että korvausta vaadittiin eräistä sellaisistakin koneista, jotka oli Karjalan teollisuuslaitoksista myyty ja kuljetettu pois useita vuosia ennen sodan puhkeamista. Ne olivat nähtävästi aikoinaan tulleet venäläisten vakoilijoiden luetteloihin, joiden perusteella korvausvaatimuksia tehtiin.

Edelleen vaati Neuvostoliitto itselleen arvokasta Vuoksessa olevaa Vallinkoskea, joka kiistattomasti on kokonaisuudessaan Suomen puolella. Perusteena tälle vaatimukselle oli, että suomalaiset olivat aikoinaan suunnitelleet tämän kosken rakentamista samaan voimalaitokseen Ensonkosken kanssa, joka oli jäänyt Venäjänpuolelle rajaa.

Täten Neuvostoliitto jatkuvalla painostuksella ja toistuvilla uhkauksilla pyrki yhä vahvistamaan asemaansa ja laajentamaan vaikutustaan Suomessa ja heikontamaan meidän muutenkin vaikeaa taloudellista asemaamme. Lukuisissa tapauksissa oli meidän pakko suostua Neuvostoliiton vaatimuksiin. Toisissa tapauksissa neuvottelut uuden sodan puhjetessa vielä olivat kesken.

Tottuneena pysymään antamassaan sanassa Suomen kansa tahtoi pitää sen sopimuksen, joka meidän Moskovassa oli ollut pakko tehdä. Me sovimme hiljaisessa mielessämme ja lausimme sen lukemattomat kerrat julki, että meidän oli valloitettava Karjalan nimeen liittyvät menetyksemme takaisin kotoisella uudistus- ja raivaustyöllä uusien rajojemme sisäpuolella. Kylmästi harkiten tultiin tähän tulokseen. Kostoajatus ei ole esiintynyt eikä toimintaamme johtanut. Suomen taholta pyrittiin unohtamaan kärsityt vääryydet ja nöyryytykset, vaikka Neuvostoliiton vastoin kaikkia kansainvälisen oikeuden ja moraalin vaatimuksia aloittaman hyökkäyssodan haavat kirvelivätkin koko kansan sydämissä. Lähdimme siitä, että koska kerran elämme tässä maankolkassa sukupolvesta sukupolveen välittömässä Venäjän naapuruudessa, niin suhteet siihen oli saatava järjestetyiksi. Me tahdoimme jälleen, tapahtuneesta huolimatta, ryhtyä rakentamaan pysyvästä rauhaa Neuvostoliiton kanssa.

Tämä rauhantahtomme joutui kerran toisensa jälkeen koetukselle, kuten edellä mainitsemistani alituisista vaatimuksista voi päätellä. Rauhantahtoamme osoittaaksemme ja siinä toivossa, että suostumalla vaatimuksiin olisi saatu avoin ristiriita torjutuksi tai ainakin lykättyksi ja suhteet Neuvostoliittoon joten kuten vakautetuiksi, me noudatimme suurta taipuisuutta. Mutta me emme rajoittuneet suhteitten rakentamiseen ainoastaan passiivisella taipuvaisuudella. Meillä virisi myös

harrastus aktiiviseenkin suhteitten elävöittämiseen. Meidän taholtamme pyrittiin vuorovaikutukseen mitä moninaisimmilla aloilla. Kulttuurisuhteitten aikaansaamiseksi ja hoitamiseksi perustettiin yhdistyskin, Itämeren Piiri. Neuvostoliiton taholta kuitenkin torjuttiin tämän yhdistyksen aloitteet samoin kuin muutkin yksityisiltä tahoilta tulevat yritykset. Samalla tavoin Neuvostoliitto suhtautui hallituksen virallisiin lähentymispyrkimyksiin. Opetusministeriön Suomen ja Neuvostoliiton kulttuuri vuorovaikutuksen edistämiseksi asettaman toimikunnan perusteelliset esitykset eivät saavuttaneet mitään vastakaikua Neuvostoliitossa, joka ei edes suostunut ottamaan vastaan Suomen opetusministeriä kulttuurisuhteitten kehittämiseksi neuvottelemaan. Niinikään meidän taholtamme on mitä vilpittömimmin kaikista vaikeuksista huolimatta pyritty kaupallisten suhteitten kehittämiseen.

Kaiken ylläesitetyn perusteella näkyy selvästi Neuvostoliiton pyrkimyksien suunta meihin nähden. Suomen itsenäisyys oli tuhottava joko sisäisten mullistusten ja vaikeuksien tietä tai sitten väkivaltaisesti kukistamalla maa. Kun sisäisen vallankumouksen tie näytti menneen umpeen kansamme valtavan vapaudenrakkauden ja sisäisen eheytyksen vuoksi, niin Neuvostoliitto päätti lähteä ulkonaisen väkivallan tielle.

Tässä tarkoituksessa Neuvostoliiton pää- ja ulkoasiainkomissari hra Molotov Berlinin-neuvotteluissa marraskuun 12-13 päivinä 1940, siis vain 7 kuukautta Moskovon rauhan jälkeen, vaati Saksalta vapaita käsiä päättää tilinsä Suomen kanssa ja likvidoida tämä maa. Me olemme Saksan valtakunnankanslerille mitä syvimmässä kiitollisuudenvelassa siitä, että hän silloin päättävästi torjui nämät Neuvostoliiton vaatimukset.

Suursodan syytymisestä lähtien on selvästi voitu todeta, mitkä ovat Neuvostoliiton pyrkimykset ja asenne tähän sotaan nähden. Neuvostoliitto näki mielihyvin sodan syytymisen ja se on kaiken aikaa pyrkinyt siihen, että sota laajenisi ja jatkuisi mahdollisimman kauan niin että Europan kansat ja jos mahdollista Europan ulkopuolisetkin kansat täten olisivat aineellisesti ja moraalisesti heikentyneet, niitten vastustuskyky bolshevistista kiihoitusta vastaan vähentynyt ja ne tällä tavoin olisivat muodostuneet Neuvostoliiton imperialistisille pyrkimyksille helpoksi saaliiksi Neuvostoliiton katsoessa ajankohdan tulleen sen aseelliselle sekaantumiselle sotaan. Häikäilemättömästi Neuvostoliitto on eri tilanteita käyttänyt hyväkseen, ja näin meidänkin maamme joutui, suurvaltasodan riehussa muilla rintamilla, yksinään taistelemaan Neuvostoliiton ylivoimaa vastaan. Me emme vihaa Neuvostoliiton paljon kärsineitä ja aina sorronalaisina eläneitä kansoja, mutta kaiken tapahtuneen jälkeen tuskin kukaan voi meiltä odottaa, että me pukeutuisimme surupukuun sen johdosta, että hra Molotov ja hänen kanssaan Neuvostoliiton politiikasta vastuulliset piirit nyt ovat joutuneet oman shakaali-politiikkansa uhreiksi.

Kun Neuvostoliitto Saksan ja Neuvostoliiton välisen taistelun yhteydessä nyt on levittänyt sotatoimensa Suomen alueelle hyökkäämällä rauhallisen kansamme kimppuun, on meidän velvollisuutemme puolustautua ja me teemme sen päättäväisinä ja yksimielisinä kaikin käytettävissä olevin moraalisin ja sotilaallisoin keinoin.

Mahdollisuutemme selviytyä tästä toisesta puolustustaistelustamme menestyksellisesti ovat tällä kertaa vallan toisenlaiset kuin viimein, jolloin yksin seisoimme idän suuren jättiläisen puristuksessa. Suur-Saksan valtakunnan sotavoimat nerokkaan johtajansa, valtakunnankansleri Hitlerin komennossa, käyvät rinnallamme menestyksellistä taistelua meille tuttuja Neuvostoliiton sotavoimia vastaan. Sen lisäksi eräät muut kansat ovat aloittaneet sotatoimet Neuvostoliittoa vastaan, niin että on muodostunut yhtenäinen rintama Jäämereltä Mustalle merelle saakka. Neuvostoliitto ei näinollen kykene asettamaan meidän puolustusvoimiamme vastaan sitä musertavaa ylivoimaa, joka viime kerralla teki puolustustaistelumme epätoivoiseksi. Nyt Neuvostoliitto on joutunut lukumäärältään tasavertaiseen taisteluun, jossa meidän oman puolustussotamme onnistuminen on varma.

Karaistuneet puolustusvoimamme käyvät yhtä rohkeina ja yhtä alttiina, mutta paremmin aseistettuina ja varustettuina kuin viime sodassa taisteluun isänmaan vapauden, kansamme elintilan, isiemme uskon ja vapaan yhteiskuntajärjestyksemme puolesta. Heitä samoin kuin kaikkia niitä

miehiä ja naisia, jotka rintamalla tai kotiseudulla erilaisissa tehtävissä uhraavat innolla työnsä ja ponnistuksensa puolustuksemme hyväksi, sekä koko sisäisesti yhtenäistä kansaamme elähdyttää tällä ratkaisevalla hetkellä viime sodan asevelihenki ja ohjaa luja päätös pyrkiä yhä suuremman oikeudenmukaisuuden toteuttamiseen yhteiskunnassa.

Luottamuksemme puolustusvoimiimme ja niiden maailmanmainetta saavuttaneeseen johtajaan, sotamarsalkka Mannerheimiin on ehdoton.

Kansalaiset! Vuosisadat ovat osoittaneet, että paikalla, minkä kohtalo on kansallemme antanut, ei pysyväistä rauhaa ole voitu saavuttaa. Idän paine on aina ollut meitä vastassa. Tämän paineen helpottamiseksi, ikuisen uhkan hävittämiseksi, tulevien sukupolvien onnellisen ja rauhallisen elämän turvaamiseksi me nyt käymme taisteluun. Ja meillä on tällä kerralla ehkä paremmat mahdollisuudet onnistumiseen kuin kenties milloinkaan ennen. Kohtalon Herra, jonka käsissä kansamme elämä on, johdattakoon meitä ja vieköön taistelumme lopulliseen voittoon.